

УДК 351.851:378

DOI <https://doi.org/10.32840/pdu.2020.2.50>**А. Р. Ватанов**

здобувач

Національний університет цивільного захисту України

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

У зв'язку з всесвітньою глобалізацією, потребою у розвитку інноваційних технологій особливо актуальними постають питання підготовки висококваліфікованих фахівців та розвитку наукового потенціалу. Саме тому перед сучасним суспільством постає завдання підтримки та розвитку сфери освіти та науки, адже від них безпосередньо залежать економічна, політична і культурна стабільність будь-якої країни та взагалі усього світу. Проблема якості вищої освіти є особливо актуальною не тільки для України, а також для всієї міжнародної спільноти. Управління якістю освіти є першочерговим завданням, яке стоїть перед державою, а також перед будь-яким закладом вищої освіти. В статті проведено аналіз підходів різних вітчизняних авторів до визначення поняття «якість освіти», а також запропоноване власне визначення. Досліджено сучасний стан системи забезпечення якості вищої освіти в Україні. З метою удосконалення вітчизняної системи, досліджено та проаналізовано діяльність основних світових суб'єктів із забезпечення якості вищої освіти. З'ясовано, що система забезпечення якості вищої освіти, в тому числі в сфері охорони здоров'я, включає в себе суб'єктів, зокрема органи, що здійснюють акредитаційні експертизи, стандарти, процедури та критерії оцінки якості. Так як стандарти представляють собою вимоги до розробки та акредитації програм в галузі охорони здоров'я і є основою існуючої загальноєвропейської системи забезпечення якості вищої освіти., в статті акцентовано увагу на стандартах медичної освіти, проаналізовано міжнародні та вітчизняні стандарти. На основі проведеного аналізу сформований механізм державного регулювання системи якості вищої освіти в сфері охорони здоров'я. Виявлено механізми і напрями державного регулювання, зокрема, щодо : розробки та затвердження Стандартів вищої освіти для галузі знань 22 «Охорона здоров'я», а також нормативних документів, що будуть регулювати проведення інституційної акредитації; удосконалення процедури проведення акредитації освітніх програм; демонополізації ринку послуг з акредитацій освітніх програм та виділення бюджетних коштів на проведення акредитацій.

Ключові слова: якість освіти, система забезпечення якості вищої освіти, стандарти вищої освіти, механізми державного регулювання, охорона здоров'я.

Постановка проблеми. На сьогоднішній день в Україні гостро стоять питання проблем розвитку освіти у сфері охорони здоров'я, адже у зв'язку з процесом глобалізації та значними соціально-економічними змінами, які відбуваються в країні, сфера освіти не відповідає потребам суспільства та потребує удосконалення. Після того як в Україні був прийнятий Болонський процес необхідно було реформувати систему освіти та адаптувати її до стандартів Європейського союзу. Саме тому модернізація та розвиток системи освіти в медичній

сфері має бути одним з найважливіших державних пріоритетів, адже на сьогоднішній день люди все більше залежать від медицини. Як зазначають В.М. Ждан, І.М. Скрипник та А.В. Марченко, система підготовки медичних кадрів, яка сьогодні впроваджена, є невід'ємною частиною розвитку національної системи охорони здоров'я України та забезпечує збереження й відновлення здоров'я населення шляхом надання необхідного рівня медичної допомоги відповідно до державних стандартів [1, с. 38].

Якість вищої освіти є ключовим поняттям Болонського процесу. Саме тому

однією з центральних проблем в сфері освіти є забезпечення якості. Якість – основна умова довіри, мобільності, сумісності й привабливості в європейському просторі вищої освіти. Оцінка якості вимагає балансу між нововведеннями і традиціями, академічними перевагами та соціально-економічною необхідністю, сумісністю програм і вибором студентів. Оцінка якості охоплює викладання й наукові дослідження, керівництво та адміністрування, сприйнятливості до потреб студентів і забезпечення позанавчальних послуг. Контроль якості вищої освіти передбачає створення незалежних від національних урядів і міжнародних організацій акредитаційних агенцій. Оцінка якості освіти має ґрунтуватися не на тривалості та змісті, а на знаннях, уміннях, навичках і компетенціях випускників [2, с. 114-115]. Сьогодні перед усіма учасниками освітнього процесу актуальною проблемою є забезпечення якості вищої освіти, в тому числі в сфері охорони здоров'я, та адаптації її до нових стандартів.

Аналіз останніх досліджень і публікації. Питанням забезпечення якості вищої освіти присвячені праці таких науковців: Пшенична Л., Кубанов Р. А., Степко М. Ф., Болюбаш Я. Я., Шинкарук В. Д., Грубінко В. В., Бабин І.І., Євтух М. Б., Зайчук В.О., Анненкова І., Ляшенко О., Кубанов Р. А., Сбруєва, А. А., Єременко В., Романенко О. В, Обозний В. В. та інші.

В свою чергу питання забезпечення якості вищої освіти в сфері охорони здоров'я у своїх працях підіймали: Симоненко Н. О., Логуш Л. Г., Олексіна Н. О., Волосовець О. П., П'ятницький Ю. С. та інші.

Мета статті – аналіз сучасного стану системи забезпечення якості вищої освіти в сфері охорони здоров'я в Україні, виявлення механізмів і напрямів державного регулювання системи забезпечення якості вищої освіти в сфері охорони здоров'я.

Викладення основного матеріалу. Проблема якості вищої освіти є актуальною не лише для України, а й для всієї міжнародної спільноти, що зумовлено вимогами сучасного життя. Основним завданням, яке стоїть перед системою забезпечення якості будь-якої держави, є створення достатніх умов для розвитку особистості,

що потребує належного рівня управління якістю вищої освіти.

Кубанов Р.А. зазначає, що «проблема якості освіти стала однією з домінуючих у процесі реформування національних освітніх систем, що розпочалося наприкінці ХХ століття і відбувається нині в багатьох країнах світу. Загальноновизнаним є той факт, що саме якісні показники розвитку освіти свідчать про ефективність суспільного поступу держав в умовах світової глобалізації, а майбутнє країни залежить від якості освіти, оскільки саме в її системі формується найважливіше багатство держави – людський капітал. Тому забезпечення якості освіти при формуванні зони європейського освітнього простору є однією з головних умов привабливості та конкурентоспроможності європейської вищої освіти та довіри, мобільності й мотивації студентів. Приєднання України до Болонського процесу актуалізувало необхідність забезпечення сучасного рівня якості вищої освіти, яка має бути адекватною викликам часу, відповідати актуальним і перспективним потребам особи, суспільства і держави й узгоджуватися з європейськими стандартами якості [3, с. 25-26]».

Вважаємо за необхідне дослідити та проаналізувати як інтерпретується поняття «якість освіти» в різних документах, в тому числі міжнародних, а також у працях науковців.

У програмному документі ЮНЕСКО „Реформа та розвиток вищої освіти” зазначається, що якість освіти – це багатовимірна концепція, що охоплює всі основні функції та різновиди діяльності вищої, спрямовані на забезпечення випускникові можливостей швидко й ефективно включитися в трудову діяльність в інтересах суспільства, роботодавця та задля власної користі [4, с. 35 – 36]. У Декларації, прийнятій Міжнародною конференцією з вищої освіти в листопаді 1998 р., термін якість освіти характеризується як поняття, яке охоплює всі аспекти діяльності вищого навчального закладу: навчальні та академічні програми, наукову і дослідницьку роботу, професорсько-викладацький склад і студентів, навчально-матеріальну базу і ресурси [5, с. 171]. Закон Укра-

їни про вищу освіту дає наступне визначення «якість вищої освіти – відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості [6]».

Так, Євтух М. Б. визначає якість освіти як «сукупність професійних знань і вмінь, завдяки яким кожний індивід:

- може максимально реалізувати свій інтелектуально-творчий потенціал;
- ефективно пристосовуватися до швидкоплинних змін на ринку праці;
- оптимально використовувати накопичений освітній капітал в умовах кардинальних світоглядних змін [7]».

Зайчук В. зазначає, що якість освіти це «поєднання властивостей і характеристик освітнього процесу або його результату, що відповідають освітнім потребам не тільки всіх суб'єктів навчально-виховного процесу, а й суспільства загалом» [8, с. 19].

Анненкова І. дає наступне визначення якості освіти «це співвіднесення цілі й результату освітньої діяльності, міри досягнення цілі в реальних умовах організації навчально-виховного процесу. Вона включає в себе якість умов, процесу, результату, тобто це складна інтегрована властивість об'єкта, що зумовлює його придатність задовольняти потреби суспільства [9]».

Ляшенко О. зазначає, що „якість освіти – це багатовимірне методологічне поняття, яке рівнобічно віддзеркалює суспільне життя – соціальні, економічні, політичні, педагогічні, демографічні й інші життєво значущі для розвитку людини сторони життя. Як системний об'єкт її характеризують якість мети, якість педагогічного процесу і якість результату“ [10, с. 7 – 8].

Проаналізувавши підходи науковців до визначення поняття «якість освіти» було встановлено, що більшість вчених трактують дане поняття як певну систему знань, умінь і навичок, а також як складну та багатогранну категорію, що забезпечує якість функціонування системи освіти.

На основі проведеного аналізу вважаємо, що «якість освіти» – це складна категорія, що включає в себе сукупність характеристик освітнього процесу, які є необхідними для досягнення позитивних результатів навчання.

Олексіна Н. О., Волосовець О. П., П'ятницький Ю. С. зазначають, що «якість медичної освіти в Україні, як і в ЄС, має базуватися на чотирьох принципах забезпечення якості у Європейському просторі вищої освіти (ESG):

- заклади вищої медичної освіти несуть первинну відповідальність за якість вищої медичної освіти, що надається, та періодично здійснюють самооцінку її надання із залученням студентства та громадськості;
- забезпечення якості медичної освіти має від-повідати системі вітчизняної вищої освіти, автономізації закладів вищої освіти, різноманітності освітніх програм і вибору освітніх траєкторій студентами і слухачами та має контролюватися державними і недержавними організаціями (МОЗ України, МОН України, Центр тестування МОЗ України, Національне агентство з якості вищої освіти, незалежні агенції та організації, викладацьке та студентське самоврядування);
- забезпечення якості медичної освіти сприятиме розвитку культури належної якості;– забезпечення якості медичної освіти враховуватиме потреби та професійні очікування майбутніх лікарів і провізорів, закладів охорони здоров'я та суспільства в цілому» [11].

Управління якістю освіти є першочерговим завданням, яке стоїть перед державою, а також перед будь-яким закладом вищої освіти. Для контролю за якістю вищої освіти в Україні 1 вересня 2015 року було створено Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

Система забезпечення якості вищої освіти включає в себе внутрішню і зовнішню системи забезпечення якості та системи забезпечення якості діяльності НАЗЯВО і незалежних установ оцінювання та забезпечення якості вищої освіти. До системи забезпечення якості вищої освіти входять МОН, яке уповноважене ліцензувати і, за окремих умов, здійснювати перевірку дотримання ЗВО ліцензійних

вимог. Державна служба якості освіти, яка перевіряє дотримання ЗВО законодавства про освіту, за окремих підстав. НАЗЯВО, що безпосередньо здійснює акредитацію освітніх програм, а також зарубіжні незалежні установи забезпечення якості вищої освіти, перелік яких затверджує НАЗЯВО. Тобто зовнішня система забезпечення якості вищої освіти в Україні являє собою систему інституційних суб'єктів, до яких належать: НАЗЯВО, МОН, незалежні установи оцінювання та забезпечення якості вищої освіти, а також безпосередньо ЗВО та передбачає розподіл повноважень між вищезгаданими суб'єктами в контексті забезпечення якості вищої освіти. Зовнішня система забезпечення якості має бути спрямована на спонукання розробки внутрішніх систем. Внутрішня система забезпечення якості вищої освіти передбачає собою комплекс контрольних процедур, а також створення відповідного органу відповідального за забезпечення якості вищої освіти.

В Україні не так давно було засновано агентство, завданням якого є забезпечення якості вищої освіти. Україна довго до цього йшла і тривалий час залишалася майже єдиною країною у Європі, де відсутній відповідний орган.

Процес забезпечення якості вищої освіти не є суто українською чи європейською проблемою. В усьому світі зростає увага до якості та стандартів, що пояснюється швидким розвитком вищої освіти. Формування системи забезпечення якості, заснованої на єдиних стандартах і рекомендаціях, свідчить про виникнення справжнього європейського виміру у сфері забезпечення якості, що має посилити привабливість Європейського простору вищої освіти. Завдання забезпечення якості вищої освіти є багатоплановим і включає:

- наявність необхідних ресурсів (кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, наукових, навчально-методичних тощо);
- організацію освітнього процесу, що найбільш адекватно відповідає сучасним тенденціям розвитку національної, європейської та світової економіки й освіти;
- контроль освітньої діяльності вищих навчальних закладів та якості підготовки

фахівців на всіх етапах навчання та на всіх рівнях: рівні вишу, державному, європейському і міжнародному [2, с. 116].

Сбруева А.А. зазначає, що «формування європейського виміру забезпечення якості у ЄПВО безпосередньо пов'язане з діяльністю політичних (Європейська Комісія (ЕС), Група супроводу Болонського процесу (BFUG)) та професійних організацій (ENQA, EUA, ESU, EURASHE, EQAR, EQAF, Education International, BUSINESSEUROPE), що взяли на себе зобов'язання забезпечити реалізацію завдань Болонського процесу, головне з яких – забезпечення якості та конкурентоспроможності європейської вищої освіти [12]».

На сьогоднішній день забезпечення якості вищої освіти є актуальним та важливим завданням для всіх країн світу. Вважаємо за доцільне дослідити та проаналізувати особливості систем забезпечення якості вищої освіти зарубіжних країн.

У Німеччині не існує єдиного органу, який би відповідав за забезпечення якості вищої освіти. Зокрема, там створено Інститут акредитації, сертифікації та забезпечення якості (ACQUIN), Акредитаційне агентство у галузі охорони здоров'я та соціальних наук (ANPGS), Агентство із забезпечення якості шляхом акредитації навчальних програм (AQAS), Акредитаційне агентство для навчальних програм інженерії, інформатики, природничих наук та математики (ASIIN eV), Оціночне агентство Баден-Вюртемберга (EVALAG), Фонд акредитації міжнародного ділового адміністрування (FIBAA) та інші. Нормативне регулювання вищої освіти включає в себе: Закон про вищу освіту, законодавство про вищу освіту земель (Hochschulgesetze), а також законодавство про коледжі мистецтва та музики та законодавство земель Fachhochschulen [13]. Вимоги до зовнішнього забезпечення якості в Німеччині наступні: існує два види акредитації: акредитація програми, яка застосовується до бакалаврських та магістерських програм університетів Німеччини (проходження даної акредитації є обов'язковим, якщо установа не має діючої системної акредитації), в свою чергу акредитація системи є необов'язковою і дозволяє закладу самостійно акре-

дитувати свої навчальні програми стоком 8 років.

У Франції основним нормативним документом, що регулює систему освіти є Кодекс освіти (Code de l'éducation) [14]. У Франції, так само як і в Німеччині не існує єдиного органу, відповідального за забезпечення якості вищої освіти. Оцінка вищих навчальних закладів проводяться кожні 5 років. Важливим органом є Вища рада з оцінки досліджень та вищої освіти (HCERES) [15], яка є незалежним адміністративним органом і фінансуються безпосередньо Парламентським голосуванням, проте не є фінансово підконтрольною. Цікавим є той факт, що у Франції, як і у більшості країн, за певних умов ЗВО можуть вибрати закордонне агентство, проте HCERES повинна перевірити його діяльність із зовнішнього забезпечення якості, чи відповідає вона національній системі кваліфікацій, а також критерії та процедури зовнішнього забезпечення якості повинні бути затверджені HCERES.

У Казахстані основними нормативно-правовими актами, що регулюють систему освіти є Закон про освіту [16]. Обов'язки із забезпечення якості вищої освіти розподіляються між Міністерством освіти і науки (МОН) та органами з акредитації, які включені до відповідного Національного реєстру. МОН відповідає за ліцензування, державну атестацію та контроль за дотриманням національного законодавства, а агенції із забезпечення якості проводять інституційну акредитацію та акредитацію освітніх програм.

Вищі навчальні заклади Туреччини оцінюються в рамках Програми зовнішнього оцінювання інституцій, що проводиться Радою з якості вищої освіти Туреччини (THEQC) [17]. Це єдина юридична державна організація, відповідальна за забезпечення якості вищої освіти в Туреччині. Незважаючи на те, що воно фінансується державою, THEQC є повністю автономною установою.

У Росії управління освітою знаходиться у владі федеральної держави, урядових та державних органів влади. Російська система вищої освіти регулюється Федеральним законом «Про освіту в Російській Федерації» [18]. Система забезпечення

якості в Росії передбачає три процедури: ліцензування, державна акредитація та публічна акредитація. Вимоги до якості освіти та підготовки встановлюються на рівні штату Федеральними державними стандартами освіти (ФОС). В Росії не існує єдиного органу відповідального за забезпечення якості вищої освіти, зокрема, там функціонують : Агентство із забезпечення якості вищої освіти та розвитку кар'єри (AKKORK), Національне агентство з акредитації Російської Федерації (NAA), Національний центр державної акредитації (NCPA) та інші.

Наразі більшість країн переходить від акредитації освітніх програм до інституційної акредитації, що передбачає собою оцінювання якості освітньої діяльності закладу вищої освіти. Успішне проходження такої акредитації дає можливість ЗВО самостійно акредитувати свої освітні програми. На сьогоднішній день Україна потребує урегулювання та розробки нормативних документів, щодо проведення даної процедури.

Також вважаємо за важливе зазначити, що майже у всіх країнах Європейського простору фінансування, зокрема щодо проведення акредитаційної процедури, здійснюється за рахунок державного бюджету. В Україні ЗВО самостійно оплачують послуги з акредитації освітніх програм за рахунок спецфонду.

Проведений аналіз показав, що на сьогоднішній день у більшості країн світу відповідальність за забезпечення якості вищої освіти покладається на декілька агентств, або інших установ. В Україні ж НАЗЯВО є єдиною установою, що здійснює акредитаційну експертизу, право надавати послуги з акредитації освітніх програм є також у закордонних агентствах, перелік яких визначається та затверджується НАЗЯВО. На нашу думку, слід розвинути зовнішню систему забезпечення якості вищої освіти України шляхом створення більшої кількості суб'єктів, що будуть надавати послуги з акредитації, адже як показує аналіз, саме це характерне для більшості зарубіжних країн.

Європейська система забезпечення якості вищої освіти, в тому числі в сфері охорони здоров'я, включає в себе суб'єк-

тів, зокрема органи, що здійснюють акредитаційні експертизи, стандарти, процедури та критерії оцінки якості. Вважаємо за необхідне в розрізі забезпечення якості вищої освіти в сфері охорони здоров'я акцентувати увагу на стандартах медичної освіти: міжнародних та вітчизняних, адже стандарти представляють собою вимоги до розробки та акредитації програм в галузі охорони здоров'я і є основою існуючої загальноєвропейської системи забезпечення якості вищої освіти.

У 1998 році Всесвітня федерація медичної освіти (WFME), що є міжнародною організацією, яка функціонує з метою покращення якості медичної освіти, розробила Міжнародні стандарти медичної освіти. Передумовою для цього було те, що «ще у 1984 році ВФМО почала роботу над реформуванням медичної освіти, запропонувавши «Міжнародну програму співробітництва з переорієнтації медичної освіти», яка знайшла своє відображення в Единбурській декларації, а також в рекомендаціях Всесвітнього саміту з медичної освіти (1993), відображені в Резолюції 48.8, «Переорієнтація медичної освіти та медичної практики в ім'я здоров'я для всіх» (World Health Assembly, 1995). Були проаналізовані освітні програми багатьох країн світу. Більш ефективними виявились ті програми, які проходили певні системи оцінки та акредитації (Північна Америка, Мексика, Австралія) (Gastel B, Wilson M P & Voelen C., 1995, 70, Suppl.). [19]». Отже, у 1998 році розпочалася робота з розробки стандартів спільно з Всесвітньою організацією охорони здоров'я. Міжнародна рада акредитації медичної освіти розробила стандарти оцінювання навчальних закладів.

У 2003 році було затверджено Міжнародні стандарти медичної освіти щодо базової та післядипломної освіти, а також безперервного професійного розвитку. У 2005 році «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» були ухвалені міністрами у справах вищої освіти після подання відповідної пропозиції Європейською асоціацією із забезпечення якості вищої освіти (ЄАЗЯВО) спільно з Європейською спілкою сту-

дентів (ЕСС) , Європейською асоціацією вищих навчальних закладів (ЄАВНЗ) та Європейською асоціацією університетів (ЕАУ). З 2005 року було досягнуто значних результатів у сфері забезпечення якості вищої освіти та за іншими напрямками Болонського процесу, такими як кваліфікаційні рамки, визнання кваліфікацій та сприяння застосуванню навчальних результатів, що спричинило перехід до студентоцентричної системи навчання і викладання [20].

Всі ці заходи стали поштовхом до розвитку та удосконалення забезпечення якості медичної освіти.

На нашу думку, важливим елементом системи забезпечення якості вищої освіти є освітні стандарти. Симоненко Н.О. зазначає, що «неодмінною умовою підвищення якості медичної допомоги, на думку представників міжнародних організацій, є сприяння поліпшенню стандартів навчання та підготовки в галузі охорони здоров'я, медицини та пов'язаних з ними професій; підтримка високих наукових та етичних стандартів медичної освіти; ініціювання впровадження нових методів навчання, викладання та інноваційного менеджменту медичної освіти; створення механізму для поліпшення якості медичної освіти в глобальному масштабі, який повинен застосовуватися установами, відповідальними за медичну освіту, а також у програмах протягом всієї неперервної медичної освіти» [21].

Стандарти вищої освіти для України ще не набули належного розвитку і наразі не охопили всю систему вищої освіти, в тому числі медичної освіти. Проте слід відмітити, що в останні роки в Україні значна увага приділяється даному питанню, адже завдяки прийняттю стандартів вищої освіти, держава може вимагати від здобувачів освіти відповідних результатів навчання, які заклад вищої освіти має надати.

Наразі в Україні затверджені Стандарти вищої освіти для галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за 5 спеціальностями. Так, для галузі знань 22 «Охорона здоров'я» у 2018 році було затверджено чотири стандарти вищої освіти для спеціальностей : 223 Медсестринство (бакалавр); 224 Технології медичної діагностики (бакалавр);

227 Фізична терапія, ерготерапія (бакалавр); 229 Громадське здоров'я (магістр). У 2019 році було затверджено два стандарти вищої освіти: 221 Стоматологія

(магістр); 224 Технології медичної діагностики та лікування (магістр). Стандартування медичної освіти на сьогоднішній день в Україні не завершено і потребує

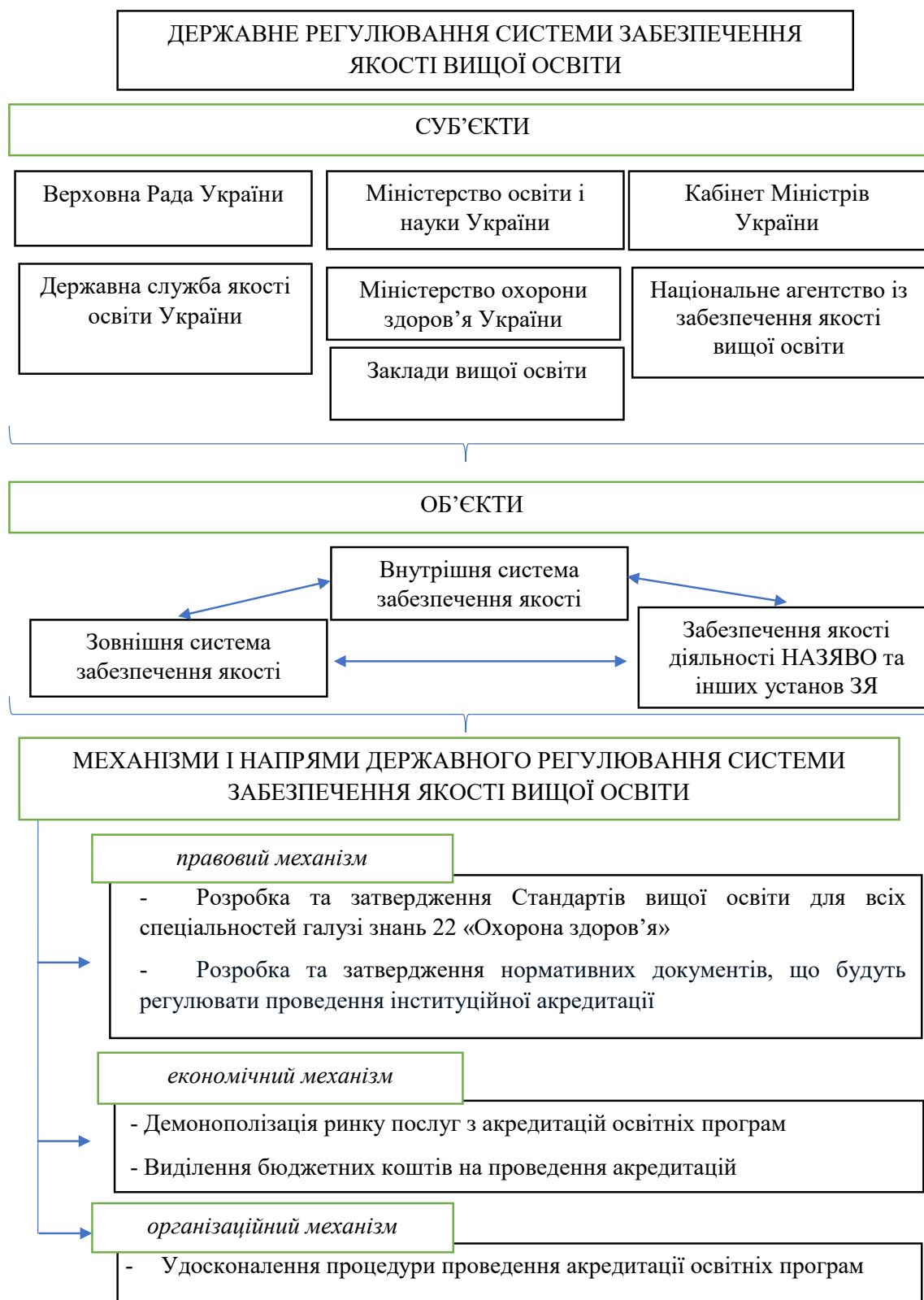

Рис.1. Механізм державного регулювання системи якості вищої освіти в сфері охорони здоров'я

удосконалення. Так, наприклад, відсутні стандарти вищої освіти для освітніх ступенів молодший бакалавр та фаховий молодший бакалавр за всіма спеціальностями. Відсутній стандарт вищої освіти для спеціальності 222 «Медицина» (магістр); 223 «Медсестринство» (магістр); 225 «Медична психологія» (магістр); 226 «Фармація, промислова фармація» (бакалавр, магістр); 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (магістр); 228 «Педіатрія» (магістр), 229 Громадське здоров'я (бакалавр). Основним завданням, яке сьогодні стоїть перед Міністерством освіти і науки України, та яке має бути вирішено найближчі роки, є затвердження стандартів для всіх спеціальностей галузі знань 22 «Охорона здоров'я». Адже це допоможе ЗВО розроблювати та удосконалювати освітні програми, відповідно до єдиних стандартів, що забезпечить якісну підготовку фахівців для галузі охорони здоров'я.

Отже, на основі проведеного аналізу нами розроблено та відображено на рисунку 1 механізм державного регулювання системи якості вищої освіти в сфері охорони здоров'я.

Висновки та пропозиції. Нами було проаналізовано систему забезпечення якості вищої освіти в Україні і закордоном та досліджено суб'єктів забезпечення якості, визначено їх роль у розвитку вищої освіти, та виявлено особливості, що характерні для них. Поняття якості передбачає постійний процес оцінювання, тобто моніторинг якості. Таким чином, нами визначені напрями розвитку механізму державного регулювання системи якості вищої освіти в сфері охорони здоров'я. Виявлено, що система забезпечення якості вищої медичної освіти включає в себе відповідність міжнародним стандартам та вимогам акредитації. В сучасних умовах розвитку освіти в сфері охорони здоров'я важливим завданням для України є розробка та затвердження стандартів вищої освіти для спеціальностей галузі знань 22 «Охорона здоров'я», для яких вони наразі відсутні. Особливості та напрями удосконалення процедури акредитації освітніх програм будуть досліджені нами в наступних працях.

Список використаної літератури:

1. Ждан В.М., Скрипник І.М., Марченко А.В. Проблеми кадрової політики медичної галузі в розрізі часу. Завдання держави у забезпеченні ефективної кадрової політики системи охорони здоров'я: матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 22 квітня 2015 року). За загальною редакцією Ю.В. Ковбасюка, В.М. Князевича, Н.О. Васюк. ДКС Центр, 2015. 160 с. С. 37–39.
2. Пшенична Л. Забезпечення якості вищої освіти в контексті імплементації закону України «Про вищу освіту». Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2017. № 2. С. 113-128. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2017_2_13.
3. Кубанов Р. А. Якість освіти: суть поняття та особливості оцінювання. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2013. № 13(2). С. 25-31. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2013_13\(2\)_5](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2013_13(2)_5).
4. Реформа и развитие высшего образования. Программный документ. – Париж : Изд-во ЮНЕСКО, 1995. – 49 с.
5. Вища освіта України і Болонський процес: навч. посіб. / авт. кол. : М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, І.І. Бабин [за ред. В. Г. Кременя]. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2004. – 384 с.
6. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
7. Євтух М. Б. . Волощук І.С. Забезпечення якості вищої освіти - важлива умова інноваційного розвитку держави і суспільства. Педагогіка і психологія. 2008. № 1. С. 70-74.
8. Зайчук В.О. Управління якістю освіти як складова державної освітньої політики. Педагогіка і психологія. 2007. № 2. С. 18-26.
9. Анненкова І. Моніторинг якості освіти у ВНЗ: кваліметричний підхід. Витоки педагогічної майстерності. Серія : Педагогічні науки. 2012. Вип. 10. С. 9-15. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vpm_2012_10_5.
10. Ляшенко О. Якість освіти як основа функціонування й розвитку сучасних систем освіти. Педагогіка і психологія. 2005. № 1(46). С. 5 – 12.
11. Олексіна Н. О., Волосовець, О. П., П'яницький Ю.С. Медична освіта: відповіді на виклики сучасності. Медична освіта.

2018. № 2. С. 36-40. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mosv_2018_2_6.
12. Сбруєва, А. А. Формування європейського виміру забезпечення якості вищої освіти в контексті інтернаціоналізації освітнього простору : монографія / МОН України, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка ; А. А. Сбруєва, І. В. Єременко ; за заг. ред. проф. А. А. Сбруєвої. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка. 2019. 254 с.
 13. Deutsche Hochschulverband. URL: <https://www.hochschulverband.de/aufgaben-und-ziele>
 14. Code de l'éducation. URL: <https://www.legifrance.gouv.fr/codes/id/LEGITEXT000006071191/>
 15. High Council for the Evaluation of Research and Higher Education. URL : <https://www.hceres.fr/en>
 16. «Об образовании» : Закон Республики Казахстан от 27 июля 2007 года № 319-III. URL: https://online.zakon.kz/document/?doc_id=30118747
 17. Turkish Higher Education Quality Council. URL: <https://yokak.gov.tr>
 18. «Об образовании в Российской Федерации» : Федеральный закон N 273-ФЗ от 29 декабря 2012 года. URL: <http://zakon-ob-obrazovanii.ru/>
 19. Логуш Л. Г. Міжнародні стандарти медичної освіти. Педагогічний процес: теорія і практика. 2014. Вип. 2. С. 100-103. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pptp_2014_2_23.
 20. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. URL : <https://inlnk.ru/qmR5p>
 21. Симоненко Н. О. Нормативні основи організації самостійної роботи студентів у вищих медичних закладах США. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Сер. : Педагогічні науки. 2017. Вип. 2. С. 36-44. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nzbdpu_2017_2_7.

Vatanov A. State regulation of the quality assurance system of higher education in the field of healthcare

In connection with globalization, the need for the development of innovative technologies is especially relevant issues of training highly qualified specialists and the development of scientific potential. That is why modern society faces the task of supporting and developing the field of education and science, because they directly affect the economic, political and cultural stability of any country and the world in general. The problem of the quality of higher education is especially relevant not only for Ukraine, but also for the entire international community. Managing the quality of education is a priority for the state, as well as for any higher education institution. The article analyzes the approaches of various domestic authors to the definition of «quality of education», as well as proposed its own definition. The current state of the quality assurance system of higher education in Ukraine is studied. In order to improve the domestic system, the activities of major global actors to ensure the quality of higher education are studied and analyzed. It was found that the system of quality assurance in higher education, including in the field of health care, includes entities, including bodies that perform accreditation examinations, standards, procedures and quality assessment criteria. As the standards are requirements for the development and accreditation of programs in the field of health care and are the basis of the existing pan-European system of quality assurance in higher education, the article focuses on medical education standards, analyzes international and domestic standards. Based on the analysis, a mechanism of state regulation of the quality system of higher education in the field of health care has been formed. Mechanisms and directions of state regulation of the system of quality assurance of higher education in the field of health care are revealed, in particular, concerning: development and approval of Standards of higher education for knowledge 22 Health care, as well as normative documents that will regulate institutional accreditation ; improving the procedure for accreditation of educational programs; demonopolization of the market of services for accreditation of educational programs and allocation of budget funds for accreditation.

Key words: *quality of education, quality assurance system of higher education, standards of higher education, mechanisms of state regulation, health care.*